



IFAU

Institutet för arbetsmarknads- och
utbildningspolitisk utvärdering

Sen familjebildning, täta födelseintervall och kvinnors inkomster

Arizo Karimi

RAPPORT 2014:16

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med säte i Uppsala. IFAU ska främja, stödja och genomföra vetenskapliga utvärderingar. Uppdraget omfattar: effekter av arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen. IFAU ska även sprida sina resultat så att de blir tillgängliga för olika intressenter i Sverige och utomlands.

IFAU delar även ut forskningsbidrag till projekt som rör forskning inom dess verksamhetsområden. Forskningsbidragen delas ut en gång per år och sista dag för ansökan är den 1 oktober. Eftersom forskarna vid IFAU till övervägande del är nationalekonomer, ser vi gärna att forskare från andra discipliner ansöker om forskningsbidrag.

IFAU leds av en generaldirektör. Vid institutet finns ett vetenskapligt råd bestående av en ordförande, institutets chef och fem andra ledamöter. Det vetenskapliga rådet har bl.a. som uppgift att lämna förslag till beslut vid beviljandet av forskningsbidrag. Till institutet är även en referensgrupp knuten där arbetsgivar- och arbetstagersidan samt berörda departement och myndigheter finns representerade.

Rapporterna finns även i tryckt format. Du kan beställa de tryckta rapporterna via telefon eller mejl. Se nedanstående kontaktinformation.

Postadress: Box 513, 751 20 Uppsala
Besöksadress: Kyrkogårdsgatan 6, Uppsala
Telefon: 018-471 70 70
Fax: 018-471 70 71
ifau@ifau.uu.se
www.ifau.se

IFAU har som policy att en uppsats, innan den publiceras i rapportserien, ska seminariebehandlas vid IFAU och minst ett annat akademiskt forum samt granskas av en extern och en intern disputerad forskare. Uppsatsen behöver dock inte ha genomgått sedvanlig granskning inför publicering i vetenskaplig tidskrift. Syftet med rapportserien är att ge den ekonomiska politiken och den ekonomisk-politiska diskussionen ett kunskapsunderlag.

Sen familjebildning, täta födelseintervall och kvinnors inkomster¹

av

Arizo Karimi²

2014-08-11

Sammanfattning

I den här rapporten studeras effekter på kvinnors förvärvsinkomster och löneutveckling på lång sikt utifrån om de skaffar sitt första barn vid en senare tidpunkt i karriären jämfört med en tidigare. I rapporten studeras också hur det totala antal barn påverkas av att tidpunkten för det första barnets födelse senareläggs, samt huruvida åldersskillnaden mellan de två första barnen har betydelse för mammors arbetsmarknadssituation. Resultaten tyder på att en senare familjebildning har negativa konsekvenser för mammors inkomster och löner under karriären. Resultaten tyder även på att det totala antalet barn inte påverkas av en senarelagd familjebildning, utan att de negativa effekterna på inkomster och löner drivs av att en senare familjebildning leder till ett kortare tidsintervall till nästa barn; något som minskar kvinnors arbetskraftsdeltagande och arbetslivserfarenhet.

¹ Denna rapport är ett sammandrag av IFAU Working Paper 2014:17 och Working Paper 2014:18. Jag är tacksam för värdefulla synpunkter och kommentarer från V. Joseph Hotz, Per Johansson, Peter Skogman Thoursie, Hans Grönqvist, Marianne Simonsen, Helena Holmlund, Rita Ginja, Johan Vikström, Lena Hensvik, Oskar Nordström Skans och Erik Grönqvist.

² IFAU, Nationalekonomiska institutionen, Uppsala universitet och UCLS.
arizo.karimi@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Effekter av senarelagd familjebildning.....	6
2.1	Data och empirisk strategi.....	7
2.2	Resultat.....	9
3	Effekter av födelseintervallens längd på mammors arbetsmarknadsanknytning, inkomster och löner.....	12
3.1	Data och empirisk strategi.....	13
3.2	Resultat.....	15
4	Slutsatser.....	16
	Referenser.....	19
	Appendix.....	21

1 Inledning

Har tidpunkten för familjebildning och barnafödande betydelse för kvinnors förvärvsinkomst- och löneutveckling över yrkeskarriären? Det finns en omfattande litteratur som studerar sambandet mellan familjestorlek och hur det går för kvinnor på arbetsmarknaden. Effekter av tidpunkten för barnafödande är en mer utforskad fråga. Men i takt med att en tvåbarnsnorm etablerats i industrialiserade länder består individers fertilitetsbeslut i större utsträckning av *när* man väljer att skaffa barn snarare än hur många barn man vill ha, och likt föräldrar i de flesta andra OECD-länder skaffar svenska kvinnor och män det första barnet allt senare i livet. Tidigare studier visar att tidpunkten vid vilken par väljer att bli föräldrar påverkas av förändringar i föräldraförsäkringssystem och av ekonomiska drivkrafter, där den svenska försäkringen specifikt skapar incitament att senarelägga barnafödandet och att skaffa barn i täta födelseintervall. Det är därför angeläget att förstå de potentiella konsekvenser – för både föräldrar och barn – som tidpunkten för barnafödande kan ha.³ Till exempel har det i flera länder observerats att kvinnor som skaffat sitt första barn senare i livet har högre inkomster i genomsnitt jämfört med kvinnor som skaffat barn tidigare i livet. Det skulle till exempel kunna bero på att man, genom att vänta med barn, hinner nå en viss nivå i karriären där avbrott inte har lika starka konsekvenser. Att skaffa barn senare i livet kan också ha betydelse för det efterföljande barnafödandet; hur många barn man hinner få, eller hur tätt inpå man skaffar efterföljande barn; båda faktorer som sannolikt spelar roll för takten på ut- och återinträdet på arbetsplatsen och längden på föräldraledigheten, vilket kan ha betydelse för såväl löner som förvärvsinkomster på lång sikt. Därmed är det fortsatta barnafödandet en tänkbar mekanism till varför tidpunkten i karriären vid vilken det första barnet skaffas påverkar långsiktiga arbetsmarknadsutfall.

I denna rapport undersöks effekter av att skaffa det första barnet vid en senare karriärtidpunkt, jämfört med en tidigare tidpunkt i karriären, på kvinnors arbetsmarknadsutfall på lång sikt. Jag studerar också om och hur en fördröjning av det första barnet påverkar det fortsatta barnafödandet, både i termer av det totala antalet barn och i termer av takten på barnafödandet, det vill säga längden på födelseintervallet mellan syskon.

Det är dock inte enkelt att fastställa orsakssambandet mellan tidpunkten för familjebildning och kvinnors arbetsmarknadsutfall. Till exempel är det sannolikt att kvinnor som skaffar barn senare i karriären har andra typer av personliga egenskaper jämfört med kvinnor som skaffar barn tidigt; egenskaper som i

³ Tidigare studier har också visat att både familjestorlek och längden på födelseintervall kan ha konsekvenser även för Pettersson-Lidbom och Skogman Thoursie (2009) att täta födelseavstånd mellan syskon kan ha negativa effekter på deras prestationer i skolan.

sig kan ge upphov till skillnader i arbetsmarknadsutfall oavsett om det första barnet hade fördröjts eller inte. Det ideala, rent hypotetiska, experimentet för att fastställa en kausal effekt hade varit att slumpmässigt bestämma tidpunkten för när det första barnet föds bland kvinnor i populationen; något som självklart varken är önskvärt eller görbart. Istället använder jag den naturliga och så gott som slumpmässiga variation i tidpunkten för barnafödande som drivs av att en del graviditeter resulterar i missfall: kvinnor vars första graviditet resulterar i missfall får en så gott som slumpmässig fördröjning av tidpunkten för det första barnets födelse. Jag analyserar alltså effekten av att det första barnet skaffas vid en senare tidpunkt, där den variation i tidpunkten för barnafödande mellan kvinnor som studeras drivs av att vissa har drabbats av missfall och andra inte.

Resultaten visar att en fördröjning om ett år av den tidpunkt i karriären vid vilken man skaffar sitt första barn i genomsnitt leder till 15 procent lägre inkomster över karriären. Även den genomsnittliga månadslönen påverkas negativt; en minskning med runt 5 procent. Dessa resultat står i stark kontrast till tidigare studier, som främst är baserade på amerikanska data, där man funnit positiva effekter av senarelagd familjebildning på såväl förvärvsinkomster som löner (se t.ex. Miller 2011). En källa till oro för tolkningen av mina resultat är att missfall kan påverka det psykiska välbefinnandet hos de kvinnor som drabbas, och därmed också t.ex. sjukfrånvaro. Detta skulle innebära att den uppmätta effekten inte kan tolkas som en kausal effekt av själva tidsförskjutningen i sig, utan att det rör sig om en direkt effekt av missfallet. De känslighetsanalyser jag gör för att studera om så är fallet ger dock inget stöd för att en negativ inverkan på hälsan är den drivande orsaken för de negativa inkomsteffekterna.

En förklaring till de negativa effekterna på inkomster och löner kan istället vara att en fördröjning av det första barnet påverkar det fortsatta barnafödandet på ett sätt som har konsekvenser för efterföljande arbetsmarknadsutfall. Jag analyserar därför hur en senare familjebildning påverkar det totala antalet barn som skaffas samt hur tidsintervallet till nästa barn påverkas av att man skaffar det första barn vid en senare tidpunkt. Resultaten visar att en senarelagd familjebildning inte påverkar det totala antalet barn, men att det leder till att det andra barnet tidigareläggs i förhållande till det första barnets födelse. Ett kortare födelseintervall kan innebära mer frekventa karriärabrott eller en längre sammanhängande ledighet efter det första barnet, vilket också bekräftas av resultatet att föräldrapenningsuttaget är högre under de tre första åren efter det första barnet, jämfört med vad som hade varit fallet om det första barnet *inte* hade blivit fördröjt. Sammantaget tyder resultaten på att täta födelseintervall

har en negativ inverkan på graden av arbetsmarknadsanknytning och engagemang mellan det första och andra barnet.

För att närmare studera hur mammors arbetsmarknadsanknytning påverkas av längden på deras födelseintervall analyserar jag effekten av att det *andra* barnet skaffas vid en senare tidpunkt jämfört med en tidigare tidpunkt – det vill säga av ett längre födelseintervall mellan det första och andra barnet – på mammors arbetsmarknadsutfall. Resultaten visar att ett längre födelseintervall ökar sannolikheten för mammor att återgå till arbetet mellan de första två barnens födelse och, för de som går tillbaka till arbetet, ett längre återinträde på arbetet innan det andra barnets födelse. Resultaten visar också på långsiktigt positiva effekter för både förvärvsinkomster och löneutveckling av att ha ett längre tidsintervall mellan de första två barnen.

Sammantaget tyder resultaten i denna rapport på att täta födelseintervall har långsiktigt negativa konsekvenser för mammors förvärvsinkomster och löneutveckling, och att denna effekt troligtvis drivs av att täta avstånd mellan barnen innebär en lägre anknytning till arbetsmarknaden under en längre sammanhängande period.

Ur policyperspektiv har dessa resultat intressanta implikationer. För det första innehåller den svenska föräldraförsäkringen incitament att skjuta upp barnafödande; för att få inkomstbaserad föräldrapenning måste föräldrar ha en arbetsmarknadsanknytning och arbetat upp en sjukpenninggrundande inkomst. Systemet skapar också incitament att skaffa barn i täta intervall genom den så kallade snabbhetspremien. Tidigare studier har t.ex. visat att utbyggnaden av det svenska föräldraförsäkringssystemet ledde till en ökning i ålder vid första barnet (se t.ex. Björklund 2006) samt att införandet av snabbhetspremien förkortade födelseintervallen bland de svenska föräldrar som omfattades av reformen (se t.ex. Pettersson-Lidbom och Skogman Thoursie 2009 eller Hoem 1993). Snabbhetspremien implementerades inte för att skapa kortare födslointervall, utan för att skydda föräldrar mot ekonomiska svårigheter under de fall där de inte hunnit arbeta upp en ny sjukpenninggrundande inkomst efter en föräldraledighetsperiod. Detta belyser dels möjligheten för icke avsedda konsekvenser av reformer, men också att föräldrar i viss utsträckning svarar på kortsiktiga ekonomiska incitament som kan ha långsiktigt negativa konsekvenser. Pettersson-Lidbom och Skogman Thoursie (2009) visar att ett kortare födelseintervall även kan ha negativa konsekvenser för barnen genom att det kan påverka den tid föräldrar har att spendera med det äldre syskonet.

Resultaten belyser också frågan om hur lång föräldraledighet som optimalt bör vara ur ett ekonomiskt perspektiv. Flera tidigare studier tyder på att föräldraförsäkringen i de nordiska länderna har bidragit till det, internationellt sett,

höga kvinnliga arbetskraftsdeltagandet (Jaumotte 2004, Baker och Milligan 2008, Han m.fl. 2009, Waldfogel 1998), men också att den generösa *längden* på föräldrapenningen kan ha negativa konsekvenser för kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden, dels genom att ett längre avbrott kan innebära att kvinnan går miste om kompetensutveckling och dels genom att det kan skapa förväntningar hos arbetsgivare om att kvinnor i genomsnitt har ett lägre engagemang än män (Albrecht m.fl. 2003). Sammantaget visar mina resultat att ett lägre engagemang i arbetslivet under en längre sammanhängande period har en negativ effekt på förvärvsinkomster och löner så långt som 15 år senare.

2 Effekter av senarelagd familjebildning

Den första delanalysen i rapporten belyser huruvida karriärtidpunkten vid vilken det första barnet skaffas har betydelse för mammors förvärvsinkomster och löner på lång sikt. Det är väl etablerat att familjebildning har en negativ inverkan på kvinnors arbetsutbud och förvärvsinkomster (Angrist och Evans 1998, Jacobsen m.fl. 1999, Vere 2011, Bronars och Grogger 1994), och flera studier visar även att familjebildning påverkar kvinnors löneutveckling negativt (se t.ex. Angelov m.fl. 2013 för analyser på svenska data), vilket enligt teori delvis kan bero på att karriäravbrott leder till lägre arbetslivserfarenhet. Ytterligare en väldokumenterad observation är att kvinnor som skaffat sitt första barn senare i livet har högre inkomster i genomsnitt och har generellt starkare anknytning till arbetsmarknaden jämfört med kvinnor som skaffat barn tidigare i livet. De ekonomiska konsekvenserna av karriäravbrott i samband med barn kan potentiellt alltså variera beroende på vid vilken karriärtidpunkt som man tar sitt första avbrott. Till exempel kan man tänka sig att man genom att vänta med barn kan nå en starkare etablering på arbetsmarknaden, eller att man hinner nå en viss nivå i karriären där avbrott inte har lika starka konsekvenser. Att skaffa barn senare i livet kan också ha betydelse för det efterföljande barnafödandet, t.ex. hur många barn man hinner få, eller hur tätt inpå man skaffar efterföljande barn; båda faktorer som i sig kan påverka mammors arbetsmarknadssituation, löneutveckling och livstidsinkomster. För att närma mig dessa frågor analyserar jag effekterna av att skaffa det första barnet vid en senare karriärtidpunkt (jämfört med en tidigare) på både mammors arbetsmarknadsutfall och deras efterföljande fertilitetsbeteende. Delkapitlet nedan beskriver datamaterial, metod och definitioner mer utförligt.

2.1 Data och empirisk strategi

Analysen bygger på registerdata över alla kvinnor som fick sitt första barn mellan 1988 och 2006, som var 21 år eller äldre vid första barnets födelse och som först avslutade eftergymnasial utbildning; sedan trädde in på arbetsmarknaden; och därefter skaffade sitt första barn (jag kallar denna urvalsgrupp *urval 1*). Registeruppgifter om inkomster, löner och bakgrundsvariabler analyseras för tidsperioden 1985 till och med 2007. Jag mäter tidpunkten för familjebildning som *karriärtidpunkten* vid det första barnet, det vill säga som det antal år som gått mellan personens arbetsmarknadsinträde (efter avslutad utbildning) och det första barnets födelse. En senarelagd, eller fördröjd, familjebildning om ett år innebär alltså i detta sammanhang *ett extra års arbetslivserfarenhet* innan det första karriäravbrottet i samband med barnafödande, och jag analyserar därmed effekten av ett extra års erfarenhet innan det första barnet på kvinnors långsiktiga arbetsmarknadsutfall.

Uppföljningsperioden för de långsiktiga arbetsmarknadsutfallen omfattar den del av karriären som kan följas i data: jag följer individer från och med det år de träder in på arbetsmarknaden upp till och med maximalt 20 år framåt.⁴ Den första utfallsvariabeln som jag studerar mäter den (logaritmerade) totala förvärvsinkomsten från och med arbetsmarknadsinträde upp till och med maximalt 20 år framåt. För att studera effekten av senarelagd familjebildning på löner använder jag data på heltidsekvivalenta månadslöner från lönestrukturstatistiken för att skapa ett mått på den genomsnittliga månadslönen över motsvarande period av karriären.

Uppföljningshorisonten (den observerade arbetsmarknadskarriären) samt utfallsvariablerna har valts för att få ett mått på livstidsinkomsten, och för att studera huruvida den totala "karriärkostnaden" av barnafödande varierar med karriärtidpunkten för familjebildning. En alternativ uppföljningshorisont är att mäta effekten år för år, efter första barnets födelse. Med en sådan uppföljningshorisont kan man bättre studera dynamiken i mammors arbetsmarknads-situation med avseende på tid sedan barnets födelse, och eventuellt få en bättre förståelse för genom vilka kanaler som tidpunkten för det första barnets födelse påverkar arbetsmarknadssituationen; är t.ex. längden på föräldraledigheten olika för det första barnet beroende på om barnet kommit sent eller tidigt i karriären? För att studera sådana eventuella mekanismer mäter jag också

⁴ De olika uppföljningslängderna för olika individer beror på att olika personer i datamaterialet trädde in på arbetsmarknaden under olika kalenderår (1986–2006) i kombination med att registeruppgifterna över arbetsmarknadsutfall omfattar tidsperioden 1985–2007. För de yngre kohorterna observerar jag därför bara en del av arbetsmarknadskarriären. Jag kontrollerar för olika uppföljningslängd i samtliga regressioner.

effekten av att skaffa det första barnet senare, jämfört med tidigare, på det årliga föräldrapenningsuttaget efter första barnets födelse.

Det är inte helt lätt att analysera effekter av hur tidpunkten för familjebildning påverkar kvinnors arbetsmarknadsutfall. Till exempel är det troligt att kvinnor som skaffar barn vid en senare karriärtidpunkt har andra typer av personliga egenskaper än kvinnor som skaffar barn tidigare, och att dessa egenskaper i sig kan ge upphov till en skillnad i inkomster eller löner mellan grupperna, oavsett om barnafödandet hade skjutits upp eller inte. Det ideala, hypotetiska, experimentet för att etablera ett orsakssamband i denna kontext vore att slumpmässigt fördela tidpunkten för familjebildning bland kvinnor i populationen, vilket självklart varken är önskvärt eller möjligt. Istället använder jag den naturliga och så gott som slumpmässiga variation i tidpunkten för barnafödande som drivs av att en del graviditeter resulterar i missfall (spontanaborter). Missfall är en mycket vanlig graviditetskomplikation och uppskattas enligt medicinska studier drabba upp till en fjärdedel av alla graviditeter (Regan och Rai 2000). Vanligtvis orsakas missfall av naturliga faktorer som inte går att påverka, och de flesta missfall kan därför ses som slumpmässigt fördelade över populationen av gravida kvinnor.⁵ Kvinnor vars första graviditet resulterar i missfall får därför en slumpmässig fördröjning av tidpunkten för det första barnets födelse. Under antagandena att missfall inte direkt påverkar arbetsmarknadsutfall och att kvinnor som får missfall inte har en sämre bakomliggande hälsa kan man använda den slumpmässiga variation i tidpunkten för det första barnet som uppstår som följd av missfall. Med andra ord innebär detta att jag studerar effekten av att det första barnet skaffas vid en senare tidpunkt, där den variation i tidpunkt för barnafödande mellan kvinnor som studeras drivs av att vissa har drabbats av missfall och andra inte. Rent konkret mäter jag effekten av att få det första barnet *ett år senare*, i genomsnitt.

En begränsning är att de effekter som kan mätas med metoden kan vara svåra att generalisera: effekterna ska tolkas som effekter av att skaffa det första barnet senare, för de kvinnor som skaffade barn senare på grund av att den första graviditeten resulterade i missfall. Den intresserade läsaren hänvisas till Karimi (2014a, b) där en rad känslighetsanalyser presenteras, samt en mer detaljerad diskussion av metoden förs.

⁵ I Karimi (2014a) studeras skillnader i sjukhusinläggningar (före barnafödande) mellan kvinnor som har och inte har haft missfall, och resultaten visar att prevalensen av sjukhusinläggningar för vissa typer av diagnoser är något högre bland kvinnor som får missfall. Det är därför viktigt att kontrollera för hälsfaktorer i samtliga regressioner, och effekterna tolkas under antagandet att missfall är så gott som slumpmässigt fördelade efter att man kontrollerat för hälsa och andra bakgrundsfaktorer.

2.2 Resultat

I Tabell 1, kolumn (1) och (2) redovisas effekten av att det första barnet skaffas vid en senare karriärtidpunkt på inkomst en under arbetsmarknadskarriären och på den genomsnittliga månadslönen över motsvarande tidsperiod. Resultaten visar att en fördröjning om ett år av den tidpunkt i karriären vid vilken man skaffar sitt första barn i genomsnitt leder till 15 procent lägre inkomster över karriären. Även den genomsnittliga månadslönen påverkas negativt; en minskning med runt 5 procent. Dessa resultat står i stark kontrast till tidigare studier, som främst är baserade på amerikanska data, där man funnit positiva effekter av senarelagd familjebildning på både förvärvsinkomster och löner. En källa till oro för tolkningen av dessa resultat är därför att missfall kan påverka det psykiska välbefinnandet hos kvinnor som drabbas, och därmed t.ex. sjukfrånvaro. Missfall skulle därmed kunna ha en direkt negativ inverkan på inkomster, vilket betyder att den beräknade effekten inte kan tolkas som en kausal effekt av tidsförskjutningen i sig. Jag jämför därför sjukfrånvaron efter missfall/första barnets födelse för kvinnor som har respektive inte har haft missfall, vilket redovisas i Karimi (2014a). Resultaten tyder på en viss ökning i sjukfrånvaron för kvinnor som drabbas av missfall under året då missfallet inträffade. Det finns däremot inget tydligt stöd för långsiktiga effekter på sjukfrånvaron, och alltså inget tydligt stöd för att en negativ inverkan på hälsan är den drivande orsaken för de negativa inkomsteffekterna på lång sikt. I detta sammanhang är det också värt att notera att en majoritet av de kvinnor som drabbas av missfall i datamaterialet får sitt första barn inom ett år efter missfallet, vilket också det tyder på att en eventuell oro och sorg över det inträffade missfallet inte är långsiktig.

En förklaring till de negativa effekterna på inkomster och löner kan istället vara att en fördröjning av det första barnet påverkar det fortsatta barnafödandet på ett sätt som har konsekvenser för efterföljande arbetsmarknadsutfall. För att studera detta analyseras därför effekten av en fördröjd familjebildning på både det totala antalet barn som skaffas, samt på hur snabbt man skaffar nästa barn. Dessa resultat presenteras i kolumn (3) respektive (4) av Tabell 1 och visar att det totala antalet barn är opåverkat, medan tiden till det andra barnet är kortare. Med andra ord; kvinnor som får sitt första barn vid en senare karriärtidpunkt skaffar sina nästa barn i en snabbare takt, men däremot inte fler eller färre barn totalt. Resultaten i kolumn (4) visar att tidsintervallet mellan det första och det andra barnet minskar med i genomsnitt 0,7 år (cirka 8,4 månader) som ett resultat av ett års fördröjning av det första barnet.

Att skaffa barn med täta mellanrum kan innebära en längre sammanhängande föräldraledighetsperiod. För de kvinnor som går tillbaka till arbetet

efter det första barnet innebär troligtvis ett kort födelseintervall ett kort återinträde på arbetsmarknaden. Både ett längre sammanhängande karriäravbrott och ”frekventa” ut- och återinträden på arbetsplatsen påverkar sannolikt efterföljande inkomster, löner och karriärmöjligheter.

För att undersöka detta närmre analyserar jag i Tabell 2 effekten av att få det första barnet vid en (ett år) senare karriärtidpunkt på föräldrapenningdagar år för år efter första barnets födelse (kolumn 1). Jag analyserar också effekten på sannolikheten att skaffa ytterligare ett barn under motsvarande tidsperiod (år för år). Resultaten visar att föräldrapenningsuttaget är högre under de första tre åren efter det första barnets födelse jämfört med om det första barnet *inte* hade blivit fördröjt. Samtidigt är föräldrapenningsuttaget lägre under det fjärde året efter första barnets födelse. Detta tidsmönster speglar tidsmönstret för sannolikheten att skaffa ytterligare ett barn; sannolikheten ökar under år ett och två efter första barnets födelse, och sannolikheten minskar under år tre och fyra. Sammantaget indikerar resultaten att takten i barnafödandet snabbas upp och att arbetsutbudsintensiteten samtidigt blir lägre under denna period. Om arbetslivserfarenhet har betydelse för löneutveckling och arbetsmarknadsanknytning så är detta en tänkbar förklaring till de negativa effekterna av senarelagd familjebildning på de långsiktiga lönerna och förvärvsinkomsterna.

I nästa kapitel undersöker jag denna hypotes närmre genom att direkt studera om och hur längden på födelseintervall mellan syskon har betydelse för kvinnors arbetsmarknadsutfall på både kort och lång sikt.

Tabell 1 Effekter av senarelagd familjebildning på karriärinkomst, lön, efterföljande familjestorlek och åldersskillnad mellan de första två syskonen

Utfallsvariabel:	(1) Karriärinkomst, log	(2) Karriärlön, log	(3) Antal barn	(4) Åldersskillnad, barn 1 & 2
Effekten av ett års fördröjning	-0,147*** (0,050)	-0,053* (0,029)	0,02 (0,06)	-0,70*** (0,16)
<i>Kontrollvariabler:</i>				
Födelseland	Ja	Ja	Ja	Ja
Civilstatus	Ja	Ja	Ja	Ja
Hälsvariabler (inläggningar)	Ja	Ja	Ja	Ja
Åldersdummys	Ja	Ja	Ja	Ja
Kalenderårsdummys	Ja	Ja	Ja	Ja
Observationer	223 412	223 412	223 413	223 412

Anm. * $p < 0,1$; ** $p < 0,05$; *** $p < 0,01$. Standardavvikelser presenteras inom parentes.

Tabell 2 Effekter av senarelagd familjebildning på antal uttagna föräldrapenningdagar och sannolikheten att skaffa ytterligare ett barn per kalenderår efter första barnets födelse

Utfallsvariabel:	Antal FP-dagar	Ytterligare ett barn
<i>(t=0 mäter 1:a barnets födelseår)</i>		
År t = 0	27,884* (16,416)	0,002 (0,021)
År t = 1	33,396** (16,609)	0,142*** (0,051)
År t = 2	130,939*** (40,989)	0,559*** (0,165)
År t = 3	77,454** (37,520)	-0,322*** (0,112)
År t = 4	-90,274*** (33,930)	-0,126* (0,073)
År t = 5	-31,689 (23,099)	-0,019 (0,051)
År t = 6	-19,399 (17,528)	-0,006 (0,041)
År t = 7	-2,917 (13,688)	0,009 (0,029)
År t = 8	77,064 (65,890)	0,013 (0,051)
Totalt mellan år t=1 och t=8	54,965 (58,967)	- -

Anm. * p < 0,1; ** p < 0,05; *** p < 0,01. Standardavvikelser presenteras inom parentes.

3 Effekter av födelseintervallens längd på mammors arbetsmarknadsanknytning, inkomster och löner

Resultaten som presenterades i förra kapitlet tyder på att familjebildning vid en senare karriärtidpunkt har negativa konsekvenser för kvinnors förvärvs-inkomster och löneutveckling på sikt. Resultaten visar även på att en senarelagd familjebildning leder till att kvinnor i högre utsträckning väljer att skaffa sitt andra barn tätare inpå det första jämfört med vad som varit fallet om det första barnet hade fötts vid en tidigare karriärtidpunkt. Det snabbare tempot på barnafödandet är en möjlig förklaring till de negativa effekterna på förvärvs-inkomster och löner; mina resultat visar att ett kortare födelseintervall mellan de första två barnen kan påverka graden av arbetsmarknadsanknytning, eller återgången i arbete efter det första barnet. En lägre arbetsmarknadsanknytning eller senarelagd återgång i arbete efter barnafödande kan ha negativa konsekvenser för löneutvecklingen, t.ex. genom att det kan påverka den samlade arbetslivserfarenheten, eller genom att möjligheter till avancemang inom

arbetsplatsen försämras på grund av signaler om ett lägre ”engagemang” i arbetet.

För att illustrera denna tankegång visas i Figur 1 arbetsmarknadsanknytningen, mätt som sannolikheten att ha en förvärvsinkomst som överstiger ett basbelopp, efter första barnets födelse för tre olika grupper av mammor: de med mindre än 24 månaders mellanrum mellan de första två barnen; de med 24–29 månader mellan de första två barnen, och de med 30–50 månader mellan de första två barnen. Som vi kan se har mammorna med kortast födelseintervall en lägre arbetsmarknadsanknytning efter första barnets födelse jämfört med de som har relativt lång tid mellan barnen. De har en lägre anknytning till arbetsmarknaden även 15 år efter första barnets födelse.

Resultaten i Figur 1 tyder alltså på att två barn i tät följd kan innebära en minskad arbetsmarknadsanknytning för mammor under en längre sammanhängande period efter första barnet jämfört med om barnen skaffas med längre mellanrum. Men dessa resultat måste tolkas med försiktighet, då de inte tar hänsyn till andra skillnader mellan grupperna som kan påverka arbetsmarknadsutfall.

3.1 Data och empirisk strategi

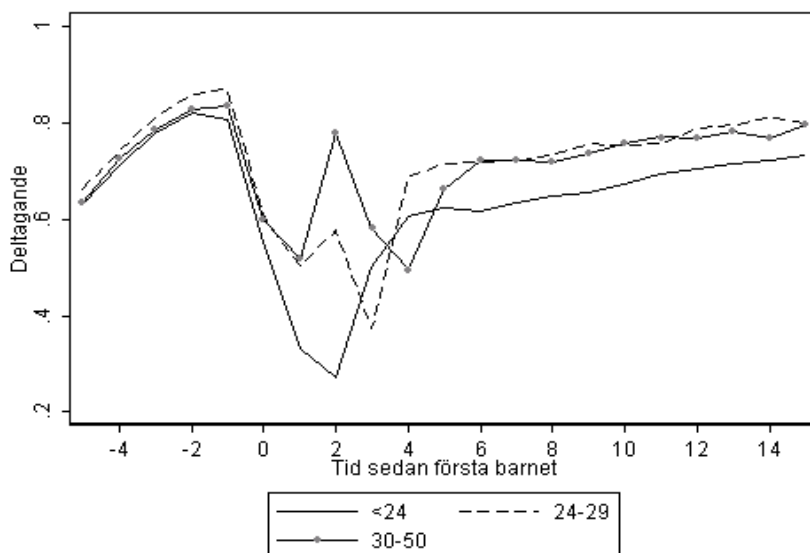
För att kunna etablera ett orsakssamband och alltså studera om sambanden som beskrivs i Figur 1 reflekterar en *kausal* effekt av längden på födelseintervall mellan de första två barnen på mammors arbetsintensitet använder jag återigen det faktum att vissa kvinnor drabbas av missfall och därmed får sitt barnafödande fördröjt. Här används den variation i födelseintervallens längd mellan kvinnor som drivs av att den andra graviditeten resulterade i ett missfall för vissa kvinnor men inte för andra: för den förstnämnda gruppen blir ålderskillnaden mellan de två första barnen större. Missfall antas även i detta sammanhang vara så gott som slumpmässigt fördelade över populationen, och inte ha någon direkt effekt på arbetsmarknadsutfall.

För att analysera effekten av (det längre) födelseintervallet mellan de två första barnen studeras mammor med minst två barn, som fick sitt första barn mellan 1985 och 2006, vid minst 21 års ålder (*urval 2*).⁶ Kolumn (2) i Tabell A 1 i Appendix visar beskrivande statistik för urval 2: kvinnorna var i genomsnitt 27 år gamla vid det första barnets födelse; fick det andra barnet i genomsnitt tre år efter det första; och 2,6 procent av kvinnorna hade haft ett missfall mellan de två första barnens födelse. I Karimi (2014*b*) studeras potentiella skillnader

⁶ Denna analys inkluderar även individer utan eftergymnasial utbildning. Den engelska versionen av rapporten (Karimi 2014*b*) inkluderar dock denna analys på de med eftergymnasial utbildning separat, och resultaten skiljer sig inte nämnvärt från resultaten för hela urvalet.

mellan kvinnor som har respektive inte har haft missfall för urvalsgruppen och resultaten visar att i) prevalensen av sjukhusinläggningar (mätta före andra barnets födelse) för vissa typer av diagnoskategorier var något högre bland kvinnor som har haft missfall och att ii) kvinnor som har respektive inte har haft missfall skiljer sig åt i en del personliga egenskaper. Kontrollerat för ålder vid första barnets födelse och (mammans) födelseår kvarstår dock inga skillnader mellan grupperna i andra personliga egenskaper, medan en liten skillnad i hälsa kvarstår. Analyserna görs därför under antagandet att missfall är slumpmässigt fördelade över populationen efter att man tagit hänsyn till hälsa, ålder och andra bakgrundsfaktorer.

Uppföljningshorisonten för mammornas arbetsmarknadsutfall är år för år efter *andra* barnets födelse, upp till och med 15 år framåt.⁷ Jag studerar även hur de förvärvsinkomster mammorna har mellan det första och andra barnet påverkas av längden på födelseintervallet. Dessa uppföljningshorisonter innebär att jag kan analysera dynamiken i effekterna; tycks t.ex. längden på födelseintervallet påverka hur länge man hinner vara tillbaka på arbetet mellan de två första barnen, och har ålderskillnaden mellan barnen betydelse för längden på den föräldraledighet som mammorna tar i samband med det *andra* barnets födelse?



Figur 1 Arbetsmarknadsanknytning över tid sedan första barnets födelse för kvinnor med olika många månader mellan första och andra barnets födelse

⁷ I tabellerna redovisas endast vartannat år, men resultaten för samtliga år återfinns i IFAU Working Paper 2014:18.

3.2 Resultat

I Panel A, Tabell 3 presenteras de beräknade årliga effekterna av att förlänga tidsintervallet mellan de första två barnen (med ett år) på mammornas inkomster, arbetsmarknadsanknytning och månadslöner efter andra barnets födelse.⁸ Den första kolumnen visar att ett längre tidsintervall mellan de två första barnen om ett år påverkar kvinnors förvärvsinkomster positivt, och att den positiva effekten på inkomsten blir större över tid: 10 år efter andra barnets födelse är årsinkomsten cirka 12 000 kronor högre än vad den hade varit om det andra barnet hade fötts ett år tätare in på det första barnet. Dessa resultat är i linje med hypotesen att ett tätt födelseintervall i genomsnitt har negativa konsekvenser för mammornas arbetsmarknadsutfall. I kolumn (2), Tabell 3 presenteras effekter på arbetsmarknadsdeltagande, mätt som sannolikheten att ha en förvärvsinkomst högre än ett basbelopp. Resultaten visar att ett längre födelseintervall om ett år leder till en positiv effekt på arbetsmarknadsdeltagandet, en effekt som framträder fyra år efter det andra barnets födelse. Skattningarna visar initialt en ökning med cirka en procentenhet; en effekt som sedan ökar till två procentenheter. Resultaten visar att även löneutvecklingen påverkas positivt; en effekt på cirka 3 till 3,5 procent högre månadslön.

I Panel B i Tabell 3 visas slutligen effekten av ett års längre åldersintervall mellan det första och det andra barnet på sannolikheten att återgå till arbetet mellan de första två barnen, samt på den totala förvärvsinkomsten som tjänats in under perioden mellan de första två barnens födelse (kolumn 1 respektive 2). Resultaten tyder på att ett års längre tidsintervall mellan de två första barnen ökar sannolikheten att gå tillbaka till arbetet mellan de två barnens födelse med cirka 18 procentenheter, samt att förvärvsinkomsten ökar med 130 000 kronor under samma tidsperiod. Ett års fördröjning av det andra barnet innebär med andra ord en inte försumbar extra lång tid i arbete mellan det första och andra barnets födelse.

Den ökade arbetsintensiteten mellan de två första barnen är en trolig förklaring till de långsiktigt positiva effekterna på löner och förvärvsinkomster, eftersom det minskar risken att tappa arbetsmarknadsanknytning. En annan möjlig förklaring är att resultaten drivs av ett minskat antal barn; en fördröjning av barn nummer två kan till exempel innebära en lägre sannolikhet att skaffa ett tredje barn. Men resultaten i kolumn (3) i Panel B i Tabell 3 visar att effekten på antalet barn är liten; en fördröjning av det andra barnet med i genomsnitt ett

⁸ I Karimi (2014b) redovisas att ett missfall i den andra graviditeten leder till en fördröjning av det andra barnets födelse så att tidsintervallet mellan det första och andra barnet blir i genomsnitt cirka 10 månader längre. Denna variation används sedan för att skatta effekter av ett i genomsnitt ett års längre intervall mellan de två första barnen på mammornas arbetsmarknadsutfall.

år minskar det totala antalet barn med 0,03. Det är därför inte troligt att färre barn är den drivande mekanismen, utan snarare att den ökade arbetsintensiteten mellan de första två barnen – som möjliggörs när det andra barnet fördröjs – också har en positiv inverkan på den långsiktiga arbetsmarknadsanknytningen.

Tabell 3 Effekten av större åldersskillnad mellan barn 1 och 2 på arbetsmarknadsutfall och efterföljande barnafödande

Utfallsvariabel:	Inkomst, tkr	Deltagande	Månadslön, log
<i>A. Utfall mätta efter 2:a barnet, där t=0 mäter 2:a barnets födelseår</i>			
År t = 2	2,362** (0,928)	-0,004 (0,004)	0,029*** (0,002)
Observationer	550 240	556 883	439 250
År t = 4	5,192*** (1,066)	0,011*** (0,004)	0,033*** (0,002)
Observationer	485 975	495 000	396 772
År t = 6	9,659*** (1,228)	0,022*** (0,004)	0,035*** (0,002)
Observationer	426 819	437 274	352 535
År t = 8	10,778*** (1,366)	0,020*** (0,004)	0,036*** (0,002)
Observationer	372 989	384 057	310 480
År t = 10	12,283*** (1,571)	0,021*** (0,004)	0,032*** (0,003)
Observationer	318 476	329 452	267 124
Utfallsvariabel:	Återgång i arbete	Inkomst mellan barn 1 & 2, tkr	Totalt antal barn
<i>B. Utfall mätta mellan barn 1 och 2, samt totalt barnafödande</i>			
Effekten av större åldersskillnad	0,178*** (0,004)	130,722*** (2,669)	-0,032*** (0,005)
Observationer	620 580	619 275	620 580

4 Slutsatser

I takt med att en tvåbarnsnorm etablerats i industrialiserade länder består individers fertilitetsbeslut i större utsträckning av *när* man väljer att skaffa barn snarare än hur många barn man vill ha, och likt föräldrar i de flesta andra OECD-länder skaffar svenska kvinnor och män det första barnet allt senare i

livet. Tidigare studier visar att tidpunkten vid vilken par väljer att bli föräldrar påverkas av förändringar i föräldraförsäkringssystem och av ekonomiska drivkrafter, där den svenska försäkringen specifikt skapar incitament att senarelägga barnafödandet och att skaffa barn i täta födelseintervall. Det är därför angeläget att förstå de potentiella konsekvenser – för både föräldrar och barn – som tidpunkten för barnafödande kan ha. Till exempel tyder resultat från tidigare studier på att karriäravbrott i samband med barnafödande kan ha olika konsekvenser för kvinnors inkomst- och löneutveckling beroende på vid vilken ålder som det första barnet skaffas. Sådan kunskap kan fungera som underlag för hur försäkringssystem bäst kan utformas för att dels skydda barnfamiljer från inkomstbortfall på kort sikt, men också för att skapa förutsättningar för jämställdhet på arbetsmarknaden på lång sikt.

I denna rapport studeras effekterna av att få sitt första barn vid en senare karriärtidpunkt, jämfört med att få barnet tidigare på mammors inkomster och löner över karriären. För att analysera bakomliggande mekanismer till sådana effekter studeras också hur en senarelagd familjebildning påverkar det totala antalet barn man skaffar samt tidsintervallet till nästa barn.

Resultaten visar att en senarelagd familjebildning – det vill säga att det första barnet skaffas vid en senare tidpunkt i arbetsmarknadskarriären jämfört med tidigare – har negativa effekter på mammors förvärvsinkomster sett över hela karriären och på den genomsnittliga månadslönen över motsvarande tidsperiod. Dessa negativa ekonomiska konsekvenser drivs troligtvis av att även tidpunkten för det andra barnets födelse påverkas; resultaten visar att en senarelagd familjebildning leder till att det andra barnet tidigareläggs i förhållande till det första barnets födelse. Ett kortare födelseintervall mellan barnen kan innebära mer frekventa karriäravbrott eller en längre sammanhängande föräldraledighet efter det första barnet, vilket också bekräftas av resultatet att föräldrapenningsuttaget är högre under de tre första åren efter det första barnet, jämfört med vad som hade varit fallet om det första barnet *inte* hade blivit ”fördröjt”. Sammantaget tyder resultaten på att täta födelseintervall har en negativ inverkan på graden av arbetsmarknadsanknytning mellan det första och andra barnet.

För att närmare studera hur mammors arbetsmarknadsanknytning påverkas av längden på deras födelseintervall analyserar jag effekten av att det *andra* barnet skaffas vid en senare tidpunkt jämfört med tidigare – det vill säga av ett längre födelseintervall mellan det första och andra barnet – på mammors arbetsmarknadsutfall. Resultaten visar att ett längre födelseintervall ökar sannolikheten för mammor att återgå till arbetet mellan de första två barnens födelse och, för de som går tillbaka till arbetet, ett längre återinträde på arbetet

innan det andra barnets födelse. Resultaten visar också långsiktigt positiva effekter efter det andra barnet på både förvärvsinkomster och löneutveckling av att ha ett längre tidsintervall mellan de första två barnen. Sammantaget tyder resultaten i denna rapport på att täta födelseintervall har långsiktigt negativa konsekvenser för mammors förvärvsinkomster och löneutveckling, och att denna effekt troligtvis drivs av att täta avstånd mellan barnen innebär en lägre anknytning till arbetsmarknaden under en längre sammanhängande period.

Referenser

- Albrecht, J., Björklund, A. och Vroman, S. (2003): "Is there a glass ceiling in Sweden?", *Journal of Labor Economics*, **21**(1), 145–177,
- Amuedo-Dorantes, C. och Kimmel, J. (2005): "The motherhood wage gap for women in the United States: The importance of college and fertility delay", *Review of Economics and the Household*, **3**, 17–48.
- Angelov, N., Johansson, P. och E. Lindahl (2013): "Is the persistent gender gap in income and wages due to unequal family responsibilities?", IFAU Working Paper 2013:3.
- Angrist, J. D., och Evans, W. N. (1998): "Children and their parents' labor supply: Evidence from exogenous variation in family size", *The American Economic Review*, **88**(3), 450–477.
- Baker, M. och Milligan, K. (2008): "How does job protected maternity leave affect mothers' employment?", *Journal of Labor Economics*, **26**(4), 655–691.
- Björklund, A. (2006): "Does family policy affect fertility?", *Journal of Population Economics*, **19**(1), 3–24.
- Bratti, M. och Cavalli, L. (2014): "Delayed first birth and new mothers' labor market outcomes: Evidence from biological fertility shocks", *European Journal of Population*, **30**(1), 35–63.
- Han, W-J., Ruhm, C. och Waldfogel, J. (2009): "Parental leave policies and parents' employment and leave-taking", *Journal of Policy Analysis and Management*, **28**(1), 29–54.
- Hoem, J. M. (1993): "Public policy as the fuel of fertility: Effects of a policy reform on the pace of childbearing in Sweden in the 1980s", *Acta Sociologica*, **36**(1), 19–31.
- Jacobsen, J. P., III J., W. P. och Rosenbloom, J. L. (1999): "The effects of childbearing on married women's labor supply and earnings: Using twin births as a natural experiment", *The Journal of Human Resources*, **34**(3), 449–474.
- Jaumotte, F. (2004): "Labour force participation of women: Empirical evidence on the role of policy and other determinants in OECD countries", Technical report, OECD Economic Studies.

- Karimi, A. (2014a): "Effects of the timing of births on women's earnings – evidence from a natural experiment", IFAU Working Paper 2014:17.
- Karimi, A. (2014b): "Birth spacing and women's subsequent earnings – evidence from a natural experiment", IFAU Working Paper 2014:18.
- Miller, A. (2011): "The effects of motherhood timing on career path", *Journal of Population Economics*, **24**, 1071–1100.
- Pettersson-Lidbom, P. och Skogman Thoursie, P. (2009): "Does child spacing affect children's outcomes? Evidence from a Swedish reform", IFAU Working Paper 2009:7.
- Regan, L. och Rai, R. (2000): "Epidemiology and the medical causes of miscarriage", *Best Practice & Research Clinical Obstetrics and Gynaecology*, **14**(5), 839–854.
- Taniguchi, H. (1999): "The timing of childbearing and women's wages", *Journal of Marriage and Family*, **61**(4), 1008–1019.
- Troske, K. och Voicu, A. (2012): "The effect of the timing and spacing of births on the level of labor market involvement of married women", *Empirical Economics*, 1–39.
- Vere, J. P. (2011): "Fertility and parents' labour supply: new evidence from US census data: Winner of the OEP prize for best paper on women and work", *Oxford Economic Papers*, **63**(2), 211–231.
- Waldfoegel, J. (1998): "Understanding the "family-gap" in pay for women with children", *The Journal of Economic Perspectives*, **12**(1), 137–156.

Appendix

Tabell A 1 Deskriptiv statistik

	(1)	(2)
	Urval 1	Urval 2
Missfall	0,0185 (0,135)	0,0257 (0,158)
Åldersskillnad mellan barn 1 och 2 (antal år)	–	3,115 (1,943)
Ålder vid 1:a barnet	30,13 (3,664)	27,20 (1,943)
År mellan inträde och 1:a barnet (timing)	4,291 (2,507)	– –
Ålder vid inträde (på arbetsmarknaden)	25,84 (3,363)	25,27 (5,990)
År mellan avslutad utbildning och inträde	0,896 (1,696)	– –
Icke-nordisk bakgrund	0,0486 (0,215)	0,123 (0,328)
Gift vid arbetsmarknadsinträde	0,0933 (0,291)	– –
Boende i Stockholm, Malmö eller GBG	0,293 (0,455)	0,212 (0,409)
Antal barn år 2007	1,955 (0,710)	2,367 (0,657)
Högst grundskoleutbildning	–	0,0675 (0,251)
Högst gymnasieutbildning	–	0,480 (0,500)
Eftergymnasial utbildning	1,00 –	0,453 (0,498)
<i>Observationer</i>	223 412	642 464

Anm. Tabellen presenterar medelvärden och standardavvikelser (inom parentes). Urval 1 benämner den grupp som ligger till grund för analyserna av effekten av karriärtidpunkt vid *första* barnets födelse, och Urval 2 den grupp som ligger till grund för analyserna av effekter av tidsintervallet mellan de första två barnen.

IFAU:s publikationsserier – senast utgivna

Rapporter

- 2014:1** Assadi Anahita ”En profilfråga: Hur använder arbetsförmedlare bedömningsstödet?”
- 2014:2** Eliason Marcus ”Uppsägningar och alkoholrelaterad sjuklighet och dödlighet”
- 2014:3** Adman Per ”Försummas gymnasieskolans demokratiuppdrag? En kvalitativ textanalys av 2009 års svenska gymnasiereform”
- 2014:4** Stenberg Anders och Olle Westerlund ”Utbildning vid arbetslöshet: en jämförande studie av yrkesinriktad och teoretisk utbildning på lång sikt”
- 2014:5** van den Berg Gerard J., Lene Back Kjærsgaard och Michael Rosholm ”Betydelsen av möten mellan arbetslösa och förmedlare”
- 2014:6** Mörk Eva, Anna Sjögren och Helena Svaleryd ”Blir barn sjuka när föräldrarna blir arbetslösa?”
- 2014:7** Johansson Per, Arizo Karimi och J. Peter Nilsson ”Könsskillnader i hur sjukfrånvaro påverkas av omgivningen”
- 2014:8** Forslund Anders, Lena Hensvik, Oskar Nordström Skans, Alexander Westerberg och Tove Eliasson ”Avtalslöner, löner och sysselsättning”
- 2014:9** Engdahl Mattias ”Medborgarskap, arbetsmarknaden och familjebildning”
- 2014:10** Hallberg Daniel, Per Johansson och Malin Josephson ”Hälsoeffekter av tidigarelagd pensionering”
- 2014:11** Karbownik Krzysztof och Sara Martinson ”Svenska högstadie- och gymnasielärares rörlighet på arbetsmarknaden”
- 2014:12** Hägglund Pathric, Per Johansson och Lisa Laun ”Insatserna inom rehabiliteringsgarantin och deras effekter på hälsa och sjukfrånvaro”
- 2014:13** Regné Johansson ”Effekter av yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning för deltagare med funktionsnedsättning, 1999–2006”
- 2014:14** Assadi Anahita och Martin Lundin ”Enhetlighet och träffsäkerhet i arbetsmarknadspolitiken: Hur använder arbetsförmedlare statistisk profilering i mötet med den arbetssökande?”
- 2014:15** Edmark Karin, Markus Frölich och Verena Wondratschek ”Hur har 1990-talets skolvalsreformer påverkat elever med olika familjebakgrund?”
- 2014:16** Karimi Arizo ”Sen familjebildning, täta födelseintervall och kvinnors inkomster”

Working papers

- 2014:1** Vikström Johan ”IPW estimation and related estimators for evaluation of active labor market policies in a dynamic setting”

- 2014:2** Adman Per “Who cares about the democratic mandate of education? A text analysis of the Swedish secondary education reform of 2009”
- 2014:3** Stenberg Anders och Olle Westerlund “The long-term earnings consequences of general vs. specific training of the unemployed”
- 2014:4** Boye Katarina “Can you stay at home today? The relationship between economic dependence, parents’ occupation and care leave for sick children”
- 2014:5** Bergemann Annette och Gerard J. van den Berg “From giving birth to paid labor: the effects of adult education for prime-aged mothers”
- 2014:6** van den Berg Gerard J., Lene Kjærsgaard och Michael Rosholm “To meet or not to meet, that is the question – short-run effects of high-frequency meetings with case workers”
- 2014:7** Avdic Daniel, Petter Lundborg och Johan Vikström “Learning-by-doing in a highly skilled profession when stakes are high: evidence from advanced cancer surgery”
- 2014:8** Mörk Eva, Anna Sjögren och Helena Svaleryd “Parental unemployment and child health”
- 2014:9** Johansson Per, Arizo Karimi och J. Peter Nilsson “Gender differences in shirking: monitoring or social preferences? Evidence from a field experiment”
- 2014:10** Eliasson Tove och Oskar Nordström Skans “Negotiated wage increases and the labor market outcomes of low-wage workers: evidence from the Swedish public sector”
- 2014:11** Engdahl Mattias “Naturalizations and the economic and social integration of immigrants”
- 2014:12** Hallberg Daniel, Per Johansson och Malin Josephson “Early retirement and post-retirement health”
- 2014:13** Karbownik Krzysztof “The determinants of teacher mobility in Sweden”
- 2014:14** Karbownik Krzysztof “Job mobility among high-skilled and low-skilled teachers”
- 2014:15** Karbownik Krzysztof “Do changes in student quality affect teacher mobility? Evidence from an admission reform”
- 2014:16** Edmark Karin, Markus Frölich och Verena Wondratschek “Sweden’s school choice reform and equality of opportunity”
- 2014:17** Karimi Arizo “Effects of the timing of births on women’s earnings – evidence from a natural experiment”
- 2014:18** Karimi Arizo “The spacing of births and women’s subsequent earnings – evidence from a natural experiment”

Dissertation series

- 2013:1** Vikman Ulrika “Benefits or work? Social programs and labor supply”
- 2013:2** Hanspers Kajsa “Essays on welfare dependency and the privatization of welfare services”
- 2013:3** Persson Anna “Activation programs, benefit take-up, and labor market attachment”
- 2013:4** Engdahl Mattias “International mobility and the labor market”